

Reglemente för regionstyrelsen och övriga nämnder

samt

Region Östergötlands styrmodell

Detta reglemente gäller från och med 2023-01-01 enligt RF § 148/2022 RÖ 2022-11746

Handläggare: Charlotte Rydberg

Verksamhet: Juridiska enheten, regionledningskontoret

Diarienummer: RÖ 2022/11746

Innehållsförteckning

1 Reglemente med allmänna bestämmelser för Region Östergötlands nämnder **4**

- 1.1 Uppdrag och ansvar4
- 1.2 Organisation och verksamhet4
- 1.3 Arbetsformer.....5

2 Regionfullmäktiges uppgifter 7

- 2.1 Grunduppdrag.....7
- 2.2 Presidium.....8
- 2.3 Samverkansorgan, aktiebolag, stiftelser och föreningar.....8

3 Reglemente för regionstyrelsen (RS) 8

- 3.1 Grunduppdrag.....8
- 3.2 Uppsiktsplikten.....10
- 3.3 Samverkan och samråd10
- 3.4 Presidium.....10
- 3.5 Beredningar11
 - 3.5.1 Samordningsberedning.....11
 - 3.5.2 Beredningen för omvärldsanalys och långsiktig planering11
 - 3.5.3 Beredningen för personal- och kompetensförsörjning11
 - 3.5.4 Beredningen för hållbarhet och hälsa11

4 Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) 12

- 4.1 Grunduppdrag.....12
- 4.2 Samverkan och samråd12
- 4.3 Presidium.....13
- 4.4 Beredningar13
 - 4.4.1 Samordningsberedning (HSN SOBER)13
 - 4.4.2 Beredningar för behovsstyrning13
 - 4.4.2.1 Behovsstyrningsberedning 1.....13
 - 4.4.2.2 Behovsstyrningsberedning 2.....14
 - 4.4.2.3 Behovsstyrningsberedning 3.....14
 - 4.4.2.4 Behovsstyrningsberedning 4.....14

5 Reglemente för regionutvecklingsnämnden (RUN) 15

- 5.1 Grunduppdrag.....15
- 5.2 Samverkan och samråd15
- 5.3 Presidium.....15
- 5.4 Beredningar16
 - 5.4.1 Beredning för näringsliv och kompetensförsörjning/utbildning16

5.4.2 Beredning för kultur och friluftsliv	16
6 Reglemente för trafik- och samhällsplaneringsnämnden (TSN).	17
6.1 Grunduppdrag.....	17
6.2 Samverkan och samråd	17
6.3 Presidium.....	18
7 Reglemente för patientnämnden.....	18
8 Reglemente för krisledningsnämnden.....	19
9 Reglemente för samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen (SVN)	19
10 Arbetsordning för övriga politiska organ.....	19
10.1 Den politiska ledningsgruppen (PLG)	19
10.2 Regionens revisorer	20
10.3 Regionens pensionärsråd	20
10.4 Regionens råd i fråga om funktionsnedsättning	20
11 Region Östergötlands styrmodell.....	21
11.1 Allmänt.....	21
11.2 Modell för verksamhetsstyrning	21
11.3 Behovsstyrning.....	21
11.4 Den årliga verksamhetsstyrningsprocessen	22
12 Tjänstepersonsorganisation.....	23
12.1 Regiondirektören	23
12.2 Produktionsenheter	23
12.3 Insyn och kontroll	23

1 Reglemente med allmänna bestämmelser för Region Östergötlands nämnder

1.1 Uppdrag och ansvar

Region Östergötlands uppdrag regleras bland annat av kommunallagen, hälso- och sjukvårdslagen, tandvårdslagen, patientlagen, lag om kollektivtrafik samt lag om regionalt utvecklingsansvar.

Region Östergötlands mest omfattande uppdrag är att erbjuda befolkningen en god hälso- och sjukvård och tandvård.

Regionen ska leda det regionala utvecklingsarbetet för en långsiktig och hållbar utveckling i länet genom sitt ansvar för regionala uppgifter och uppdraget att genomföra åtgärder inom områden som samhällsbyggnad, kompetensförsörjning, företagande, besöksnäring, kultur, folkbildning och folkhälsa.

Region Östergötland ansvarar för all kollektivtrafik i länet och har rollen att som regional kollektivtrafikmyndighet ansvara för att utveckla en attraktiv och effektiv kollektivtrafik.

Region Östergötlands politiska organisation ska understödja regionens uppdrag samt de visioner, strategier och mål som fastställs av fullmäktige.

Organisationen ska präglas av ett tydligt medborgarperspektiv där behovsstyrningen ligger i fokus. Detta innebär att organisationen fortsatt ska ha en så kallad beställar- och utförarmodell. Den ska präglas av en decentraliserad organisation med tydlig öppenhet, transparens och effektivitet.

1.2 Organisation och verksamhet

Arvodering

Närmare bestämmelser kring arvodering återfinns i Arvodesbestämmelserna.

Delegation av beslutanderätt

Varje nämnd ska säkerställa att det finns en aktuell delegationsordning för nämnden.

Firmateckning samt delegation av beslutanderätt

Regionen företräds av regionstyrelsens ordförande i förening med regiondirektören (firmatecknare). Vid förfall inträder för ordföranden en vice ordförande och för regiondirektören den som av regiondirektören tillfälligt har utsetts att tjänstgöra som regiondirektör. Varje nämnd ska säkerställa att det finns en aktuell delegationsordning för nämnden som utvisar hur delegationsbeslut fattas samt undertecknande av handlingar till följd av dessa beslut.

Hållbar utveckling

Varje nämnd ska inom sitt verksamhetsområde bidra till hållbar utveckling.

Internkontroll

Nämnden ska säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Varje nämnd ska ta fram en internkontrollplan som följs upp av styrelsen.

Organisation inom verksamhetsområdet

Nämnden ansvarar för att dess organisation är tydlig, resurseffektiv och ändamålsenlig med hänsyn till av fullmäktige fastställda mål och styrning samt lagar och andra författningar för verksamheten.

Regionstyrelse och övriga nämnder

Med nämnd avses i detta reglemente samtliga nämnder, inklusive regionstyrelsen.

Samverkan och samråd

Varje nämnd ska vid behov samverka och samråda med andra aktörer med intressen och ansvar inom de sakområden som ligger inom nämndens uppdrag. Detta gäller även i de internationella frågor som rör nämndens sakområde.

Undertecknande av handlingar

Skrivelser, avtal och andra handlingar från en nämnd ska på nämndens vägnar undertecknas av ordföranden och kontrasigneras av föredragande direktör. Vid förfall för ordföranden inträder vice ordföranden och vid förfall för denne den ledamot som styrelsen utser. Nämnden får även uppdraga åt förtroendevald eller tjänsteperson att enligt av nämnden lämnade direktiv underteckna handlingar på nämndens vägnar. Beslut som fattas med stöd av delegation samt skrivelser, avtal och andra handlingar som upprättas med anledning därav undertecknas av den som fattat beslutet och, i förekommande fall, kontrasigneras av den som utses därtill.

Uppdrag och verksamhet

Nämnden ska inom sitt verksamhetsområde följa vad som anges i lag eller annan författning. Den ska inom sitt verksamhetsområde bereda fullmäktiges ärenden och följa det som fullmäktige – i reglemente, i samband med budget eller i annat särskilt beslut, har bestämt att nämnden ska fullgöra, samt säkerställa att fastställda mål uppnås och i övrigt följa givna uppdrag och angivna riktlinjer.

1.3 Arbetsformer

Beredningar

Varje nämnd kan tillsätta de tillfälliga nämndberedningar, inklusive samordningsberedningar, som behövs. Nämnden ansvarar då för att utfärda uppdrag och tidplan för dessa beredningar.

Ersättares tjänstgöring

Om ledamot inte kan närvara vid sammanträde med regionfullmäktige inkallas ersättare till tjänstgöring enligt den turordning som fastställts vid valet. Detta gäller även när ledamot avgått och fyllnadsval inte ägt rum.

Ersättare i nämnd har rätt att närvara vid sammanträdet med vederbörande nämnd även om han/hon inte ska tjänstgöra. Ersättare tjänstgör i nämnd enligt den inkallelseordning som beslutats av fullmäktige.

Gruppledare

Varje parti anmäler till regionfullmäktige den ledamot som inom partiet utsetts till gruppledare.

Initiativrätt (nämndinitiativ)

Varje ledamot har enligt kommunallagen rätt att väcka ärende i en nämnd eller regionstyrelsen. En ersättare får bara väcka ett ärende via nämndinitiativ när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde.

Ett nämndinitiativ ska vara skriftligt och lämnas av en eller flera ledamöter. Ett ärende väcks med nämndinitiativ vid sammanträde genom att det skickas digitalt till nämndens eller styrelsens ledamöter, ersättare, sekreterare samt föredragande tjänsteperson om möjligt senast vid föredragningslistans fastställande i början av sammanträdet. Ledamöter som lämnar nämndinitiativ ska ges möjlighet att vid sammanträdet föredra nämndinitiativet. Övriga ledamöter och ersättare i nämnden/styrelsen ska ges möjligheten att ställa frågor och kommentera nämndinitiativet.

Jäv och avbruten tjänstgöring

En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får inte åter tjänstgöra vid sammanträdet.

Ledamöter, ersättare samt förtroendetid

Ledamöter och ersättare i regionstyrelsen och nämnder väljs normalt av det nyvalda fullmäktige det år då allmänna val hålls. Mandatperioden är fyra år och räknas från den 1 januari året efter det år då val av fullmäktige äger rum. Fullmäktige har dock möjlighet att enligt 6 kap 18 § andra stycket kommunallagen välja styrelse för annan mandatperiod.

Om val av ledamöter med flera sker under löpande mandatperiod gäller valet endast till mandatperiodens utgång.

Val av ledamöter och ersättare förrättas av det under valåret nyvalda fullmäktige vid sammanträde senast i december månad. Om ersättare inte väljs proportionellt ska det vid valet också bestämmas i vilken ordning ersättare ska tjänstgöra om ledamot är frånvarande.

Partier som i förekommande fall inte erhåller plats i presidier i regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, regionutvecklingsnämnden eller trafik- och samhällsplaneringsnämnden erhåller förtroendetid. Förtroendetiden omfattar 150 procent för majoritet och 120 procent för opposition och ska fördelas proportionerligt utifrån partiernas storlek inom respektive majoritet och opposition.

Nämndinitiativ – se initiativrätt

Närvarorätt

Region Östergötland har slutna nämndsammanträden. Nämnd får besluta att dess sammanträden ska vara offentliga. Då ärenden behandlas som gäller myndighetsutövning eller i vilka det förekommer uppgifter som hos nämnden omfattas av sekretess ska sammanträdet inte vara offentligt i dessa delar.

Regionfullmäktiges ordförande, regionråd, oppositionsråd samt partiernas gruppleddare, har rätt att närvara vid sammanträde med styrelsen och alla nämnder, undantaget patientnämnden, delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet. Ersättaren från parti som saknar ordinarie ledamot har rätt att närvara vid sammanträde, delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet i respektive styrelse eller nämnd.

Gruppleddare samt ledamöter i hälso- och sjukvårdsnämnden, regionutvecklingsnämndens respektive trafik- och samhällsplaneringsnämndens presidier har rätt att närvara vid styrelsens sammanträden, delta i överläggningarna och få sin mening antecknad till protokollet.

Politiska sekreterare i regionen har närvarorätt vid styrelsens och alla nämnders, undantaget patientnämndens, sammanträden.

Personalföreträdare får, i den omfattning som anges i 7 kap 12-16 §§ kommunallagen, närvara vid sammanträden med andra nämnder än styrelsen. Närvarorätt saknas dock vid revisorernas sammanträden, i patientnämnder, valnämnder och överförmyndarnämnder.

Nämnd får i övrigt medge förtroendevalda, tjänstemän och sakkunniga närvaro- och yttranderätt vid nämndens sammanträden.

Ordförande och vice ordförande

Är ordförande och vice ordförande förhindrade att närvara vid sammanträde, får nämnd utse annan ledamot att tillfälligt föra ordet.

Protokoll

Protokoll ska föras enligt kommunallagens bestämmelser.

Den som deltagit i avgörandet av ärende får reservera sig mot beslutet. Reservationen ska anmälas innan sammanträdet avslutas. Om reservationen utvecklas närmare ska den vara skriftlig och lämnas senast när protokollet justeras.

Regionråd och oppositionsråd

Heltidsarvoderade majoritetsförtroendevalda benämns regionråd. Heltidsarvoderade oppositionsförtroendevalda benämns oppositionsråd. Med heltidsarvoderade förtroendevalda menas de som ingår i regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens presidier, regionutvecklingsnämndens ordförande och andre vice ordförande, trafik- och samhällsplaneringsnämndens ordförande samt andre vice ordförande.

Sammanträden

Ledamöterna och ersättarna samt i tillämpliga delar företrädare för regionens anställda ska i god tid kallas till sammanträde. De ska också i god tid få tillgång till handlingar till de ärenden som ska behandlas vid sammanträdet eller, om det inte är möjligt, uppgift om vilka ärenden som ska behandlas. Är ledamot förhindrad att närvara vid sammanträde ska sekreteraren snarast underrättas. Respektive partis politiske sekreterare tillser att ersättare inkallas.

Det är möjligt för ledamöter att delta i sammanträden med fullmäktige, nämnder och styrelser på distans, under förutsättning att ordföranden fattat beslut om detta för visst sammanträde. Deltagande på distans förutsätter att särskilda omständigheter råder. Deltagande på distans ska ske genom ljud- och bildöverföring i realtid samt på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra och delta på lika villkor.

Sekreterare

Sekreterare i regionstyrelsen, nämnd, beredning, utskott samt kommitté utses av regiondirektören i samråd med ordföranden för respektive organ.

2 Regionfullmäktiges uppgifter

2.1 Grunduppdrag

Regionfullmäktige är medborgarnas företrädare valda i allmänna val. Fullmäktige är regionens högsta beslutande organ. Regionfullmäktige ska årligen i Treårsbudget med fokusområden, till regionstyrelse och nämnder, ange fokusområden, resursfördelning samt utdebiteringens storlek. I detta sammanhang ska även riktlinjer för god ekonomisk hushållning beslutas.

Regionfullmäktige ska även:

- tillsätta de nämnder som utöver styrelsen behövs för att fullgöra regionens uppgifter. Fullmäktige tillsätter även beredningar och utskott under regionfullmäktige,
- besluta om policy för intern styrning och kontroll,
- besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen och besluta om riktlinjer för förvaltningen av medel avsatta för pensionsförpliktelser (11 kap. 2-3 §§ kommunallagen) vilken benämns *Finanspolicy inklusive placeringsriktlinjer*,
- ange generella riktlinjer för styrning och uppföljning av regionens egna bolag,
- besluta om regional utvecklingsstrategi för Östergötland (RUS) regionalt

trafikförsörjningsprogram (RTP) och länsplan för regional transportinfrastruktur (länstransportplan) (LTP),

- besluta om att till aktiebolag överlämna befogenheten att ingå avtal om allmän trafik,
- besluta om att till aktiebolag överlämna befogenheten att upphandla och samordna tjänster för en kommuns räkning i enlighet med lag om kollektivtrafik,
- fastställa arvode och andra ekonomiska ersättningar till förtroendevalda,
- tillsätta en särskild arvodeskommitté för beredning av frågor om arvoden och andra ekonomiska ersättningar till förtroendevalda inför regionstyrelsens beredning av ärendet, fastställa arbetsordning för sitt arbete i enlighet med regleringen i 5 kap. 71-72 §§ kommunallagen, samt
- i övrigt fatta beslut i frågor som förbehållits fullmäktige genom bestämmelser i kommunallagen, i andra författningar samt i detta reglemente.

Regionfullmäktiges sammansättning och val till regionfullmäktiges presidium regleras i Arbetsordning för regionfullmäktige.

2.2 Presidium

Regionfullmäktiges presidium utgörs av regionfullmäktiges ordförande och två vice ordförande.

Presidiet ska leda fullmäktiges arbete och svara för regionens representation och värdskap. Presidiet har till uppgift att se till att särskilt utveckla nya former för de av fullmäktiges sammanträden som är av politiskt förberedande karaktär, utveckla rollen om förtroendevald och samordna regionens deltagande i den allmänna demokratiutvecklingen. Fullmäktige kan besluta att överlämna hela eller delar av dessa frågor till särskild beredning under fullmäktige.

Ytterligare instruktioner för presidiet regleras i Arbetsordning för regionfullmäktige.

2.3 Samverkansorgan, aktiebolag, stiftelser och föreningar

Regionfullmäktige har med bibehållet ansvar överlämnat vården av vissa regionangelägenheter att fullgöras av juridiska personer i vilka regionen är hel- och delägare eller på ett eller annat sätt har intressen i.

Regionfullmäktige och regionstyrelsen utövar sitt huvudmannaskap, insyn i och styrning av den överlämnade vården av regionangelägenhet till hel eller delägda aktiebolag, stiftelser eller föreningar genom bolagsordning, stadgar, ägardirektiv, representation i bolagsstämmor, styrelser och motsvarande.

Regionfullmäktige har gett regionstyrelsen i uppdrag att utöva ägarrollen i de regionägda bolagen. Regionstyrelsen har också uppsiktsplikt över bolagen.

3 Reglemente för regionstyrelsen (RS)

3.1 Grunduppdrag

Regionstyrelsen är regionens förvaltande organ och styrelse för regionens samlade verksamheter och har samordningsansvar mellan nämnder och beredningar inför fullmäktige.

Regionstyrelsen består av **17 ordinarie ledamöter och 11 ersättare**. Nämnden leds av ordförande och två vice ordförande, varav en representerar oppositionen. Styrelsens presidium är heltidsarvoderat. Regiondirektören är ansvarig tjänsteperson för ärendenas föredragning i

regionstyrelsen. Vid förfall inträder för regiondirektören den som av regiondirektören tillfälligt utsetts att tjänstgöra som regiondirektör.

Regionstyrelsens huvudsakliga uppdrag:

- att vara ägare och utöva tillsyn av den samlade verksamheten, inklusive bolag och stiftelser,
- systemägare för regionens verksamhet,
- fastställa grundläggande principer för ekonomi, investeringsfrågor och bolagsstyrning
- ansvarar för de övergripande
 - personal och kompetensfrågorna,
 - forsknings- och utvecklingsfrågor,
 - digitalisering,
 - hållbarhetsarbete,
 - fortlöpande uppföljning och utvärdering av utvecklingen av läkemedelsområdet,
 - folkhälsoarbete samt
 - regionens samlade strategi och samverkan med andra parter
- ansvara för regionens åtaganden enligt lagar och förordningar, bland annat säkerställa att vården som Region Östergötland bedriver i egen regi uppfyller kraven enligt hälso- och sjukvårdslagen,
- planerings- och uppföljningsansvar för Region Östergötlands totala resursutnyttjande och för att Region Östergötlands olika verksamheter bedrivs effektivt efter fastställda mål,
- ansvara för att regionen uppfyller kraven på en god ekonomisk hushållning vilket innebär att regionens invånare ska få ut så mycket som möjligt av den regionfinansierade verksamheten
- fastställa direktiv och riktlinjer för budget- och investeringsprocessen,
- på ett övergripande plan ansvara för Region Östergötlands strategiska miljöarbete samt säkerhets- och beredskapsarbete,
- vara regionens arkivmyndighet enligt arkivlagen,
- personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker inom Region Östergötland,
- styrelse för regionens samlade verksamheter och ska genom sin ägar- och produktionsstyrning ange förutsättningarna för denna verksamhet och bevaka att produktionsenheterna som utförare uppfyller kraven på god effektivitet, produktivitet och kvalitet,
- utarbeta och följa upp utvecklingsstrategi för Östergötland (RUS) samt samordna insatser för genomförandet av strategin samt
- koordinera och fortlöpande utvärdera och utveckla regionens interna ekonomi- och verksamhetsstyrning,

Styrelsen är anställningsmyndighet för samtliga anställda i Region Östergötland, vilket innebär att styrelsen har ett övergripande arbetsgivar- och arbetsmiljöansvar inkluderande personal- och kompetensförsörjning. Styrelsen ansvarar även för de strategiska utbildningsfrågorna kopplat till kompetensförsörjning i vården.

Regionstyrelsen ansvarar som ägare för investeringar och struktur för regionens förvaltningsdrivna verksamheter samt såsom ägare för regionens bolag. Styrelsen fastställer ägardirektiv för bolagen. Regionstyrelsen ska, då tillämpligt, vid minst ett tillfälle årligen, ha en gemensam dialog med bolagen och verksamhetsbeställande nämnd.

Styrelsen har inom ramen för av fullmäktige utfärdade föreskrifter ett ansvar för regionens medelsförvaltning. Styrelsen och nämnder ska fortlöpande före den 15 april varje år sammanfatta och avsluta Region Östergötlands räkenskaper för det föregående kalenderår och lämna en årsredovisning till fullmäktige. I redovisningen ska även sammanställda räkenskaper för den Regionkoncernen ingå samt information om övrig verksamhet som ingår i Regionkoncernen.

Styrelsen har inom ramen för av fullmäktige utfärdade policy och riktlinjer ett ansvar för regionens medelsförvaltning.

3.2 Uppsiktsplikten

Regionstyrelsens utför sin uppsiktsplikt genom att:

- övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin följs,
- se till att uppföljningen sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten och ekonomin utvecklas samt vilka åtgärder som vidtas i syfte att korrigera eventuella avvikelser,
- ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i form av sådana juridiska personer om avses i 10 kap. 2-6 §§ kommunallagen och sådana kommunalförbund som regionen är medlem i,
- utöva en förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen i enlighet med 6 kap. 1 § andra stycket kommunallagen, innebärande att styrelsen i årliga beslut dels ska bedöma verksamheten i förhållande till det ändamål fullmäktige fastställt, dels verksamheten i förhållande till de kommunala befogenheterna varefter beslutet överlämnas till fullmäktige,
- om den årliga prövningen visar att bolagens verksamhet inte uppfyllt kraven i 10 kap. 3 och 4 §§ kommunallagen ska styrelsen enligt 6 kap. 9 § kommunallagen lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder, samt
- övervaka att nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

3.3 Samverkan och samråd

Regionstyrelsen har ett särskilt ansvar för att strategiska samråd hålls med kommunerna minst två gånger per år. I samrådet för strategiska frågor bereds frågor som är av strategisk betydelse för regionens långsiktiga utveckling. I detta samråd hanteras också frågor som påverkar relationen mellan regionen och kommunerna, till exempel när det gäller ansvarsfördelning eller finansiering. Samrådet för strategiska frågor utgörs av ett politiskt forum på högsta politiska nivå med representation från parterna. Region Östergötlands representation framgår av "Samrådsstruktur mellan Region Östergötland och länets kommuner för Östergötlands utveckling".

Tillfälliga politiska referensgrupper kan utses av strategiska samrådet inom ramen för Samverkansöverenskommelse i Östergötland när regional strategi ska revideras eller arbetas fram.

3.4 Presidium

Presidiet utgörs av regionstyrelsens ordförande, samt RS två vice ordförande. Dessa väljs av fullmäktige för fyra år, dock längst till aktuell mandatperiods utgång.

Regionstyrelsens presidium ska planera, bereda och förbereda styrelsens arbete och bereda styrelsens årsplan. Presidiet ska även:

- ansvara för externa kontakter samt förhandlingar med andra huvudmän så som universitetet, länsstyrelsen och kommunerna, exempelvis för strategiska fastighetsfrågor,
- ansvara för strategiska koncernrelaterade ägarfrågor. Presidiet ansvarar även för frågor som rör bolagsstyrning,
- bereda ägarstyrningen av regionens bolag till regionstyrelsen, samt
- utifrån sitt tillsynsansvar ha regelbunden dialog med nämndernas presidier.

Regionstyrelsens presidium och hälso- och sjukvårdsnämndens presidium ska mötas minst två gånger per termin. Syftet är bland annat att samordna frågor som rör målsättning, uppföljning samt ledning och styrning av hälso- och sjukvården.

3.5 Beredningar

3.5.1 Samordningsberedning

Beredningen består av regionstyrelsens presidium och presidierna i regionstyrelsens beredningar. Partier som inte har plats i dessa presidier har rätt att adjungera en ledamot eller en ersättare från regionstyrelsen.

Beredningen har som uppgift att utgöra forum för diskussion av långsiktiga och strategiska frågor inom regionstyrelsens hela ansvarsområde vilket också innefattar att löpande följa och bevaka de större fastighetsinvesteringar som görs i Region Östergötland. Beredningen ska även löpande följa och bereda ärenden kopplat till ekonomistyrning, produktionsstyrning och internationella frågor samt relevanta forskningsfrågor (kontakter med andra organisation mm).

3.5.2 Beredningen för omvärldsanalys och långsiktig planering

Beredningen har **11 ledamöter**. Ordförande och vice ordförande ska vara ledamöter eller ersättare i regionstyrelsen. Beredningen ska stärka den strategiska omvärldsanalysen, utvecklingen och den långsiktiga planeringen av hela Region Östergötlands verksamhetsområde.

Beredningen ska öka kunskapen om och bereda frågor kopplat till trender, forskning, läkemedel, utveckling och digitalisering samt vara bidragande i arbetet med de planeringsförutsättningar som årligen tas fram inför varje budgetprocess. Beredningen ska även ansvara för att lyfta upp frågor som identifieras i planeringsförutsättningarna för vidare hantering.

Beredningen ska minst en gång per år återkoppla till styrelsen om de slutsatser och fynd som beredningen dragit. Återkopplingen ska innehålla en rekommendation från beredningen till styrelsen om framtida hantering av beredningens slutsatser.

3.5.3 Beredningen för personal- och kompetensförsörjning

Beredningen har **11 ledamöter**. Ordförande och vice ordförande ska vara ledamöter eller ersättare i regionstyrelsen. Beredningen ska följa Region Östergötlands arbete kring hur personalfrågor i den egna verksamheten bedrivs samt hur kompetensförsörjningen säkerställs. Beredningen ska även driva och följa frågor kopplat till utbildningsområdet.

Beredningen ska minst en gång per år återkoppla till styrelsen om de slutsatser och fynd som beredningen dragit. Återkopplingen ska innehålla en rekommendation från beredningen till styrelsen om framtida hantering av beredningens slutsatser.

3.5.4 Beredningen för hållbarhet och hälsa

Beredningen har **11 ledamöter**. Ordförande och vice ordförande ska vara ledamöter eller ersättare i regionstyrelsen. Ordförande och vice ordförande i beredningen ska delta i det folkhälsopolitiska nätverket. Beredningens ansvarsområde är miljömässig hållbarhet, social hållbarhet och folkhälsa. Beredningen ska särskilt följa arbetet med Region Östergötlands hållbarhetsprogram, folkhälsostrategi och andra relevanta strategier inom beredningens ansvarsområde.

Beredningen har som uppgift att öka kunskapen om och stärka kopplingen mellan respektive nämnds ansvarsområde och hållbarhet/folkhälsa. Beredningen ska utifrån ett hållbarhets- och folkhälsoperspektiv bereda/analysera ärenden av strategisk karaktär som ska beslutas av nämnderna eller styrelsen.

Beredningen ska inför budgetarbetet föreslå konkreta områden där Region Östergötland behöver fokusera för att stärka arbetet med hållbarhet och folkhälsa.

Beredningen ska minst en gång per år återkoppla till styrelsen om de slutsatser och fynd som beredningen dragit. Återkopplingen ska innehålla en rekommendation från beredningen till styrelsen om framtida hantering av beredningens slutsatser.

4 Reglemente för hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN)

4.1 Grunduppdrag

Hälso- och sjukvårdsnämnden består av **17 ordinarie ledamöter och 11 ersättare**. Nämnden leds av en ordförande och två vice ordförande, varav en representerar oppositionen. Nämndens presidium är heltidsarvoderat. Hälso- och sjukvårdsdirektören är ansvarig tjänsteperson för ärendenas föredragning i hälso- och sjukvårdsnämnden. Vid förfall inträder för hälso- och sjukvårdsdirektören utsedd ersättare.

Hälso- och sjukvårdsnämndens huvudsakliga uppdrag:

- utifrån ett behovs- och medborgarperspektiv beställa hälso-och sjukvård,
- göra resursfördelning,
- följa upp beställningar/överenskommelser,
- samordningsansvar för länets tre samordningsförbund,
- följa upp och utvärdera utförarnas verksamhetsresultat utifrån överenskommelser och avtal.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har ett ansvar för att tillgodose befolkningens behov av hälso- och sjukvård, inklusive tandvård och stöd och service till vissa funktionshindrade. Detta innebär att nämnden, inom de ekonomiska ramar som regionfullmäktige fastställer, ska verka för en bättre hälsa hos befolkningen och en bra vård på lika villkor utifrån befolkningens behov. Nämnden ska prioritera mellan olika behov och genom överenskommelser och avtal med utförare ange finansiering och innehåll för den verksamhet som ska genomföras.

Nämnden ska leda och samordna regionens insatser inom de samordningsförbund som inrättats tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och berörda kommuner. Samordningsförbundens verksamhet regleras i särskilda förbundsordningar. Regionen representeras i styrelsen för respektive samordningsförbund av en ledamot och en ersättare. Hälso- och sjukvårdsnämnden utser ledamöter och ersättare i styrelsen för samordningsförbunden bland ledamöterna i behovsstyrningsberedning 2. Ersättarna ska företräda oppositionen. Särskilda valbarhetskriterier finns för samordningsförbunden i enlighet med lagen om finansiell samordning.

4.2 Samverkan och samråd

Samverkan och samråd ska vid behov ske med andra aktörer med intressen och ansvar inom de sakområden som ligger inom nämndens uppdrag. Samråd kan organiseras i fasta forum och/eller tillfälliga samrådsgrupper med ett specifikt uppdrag.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har ett särskilt ansvar för att samråd hålls med kommunerna minst två gånger per år genom Samrådet för vård och omsorg. Regionens representanter i samrådet för vård och omsorg (SVO) ska utgöras av hälso- och sjukvårdsnämndens presidium samt presidierna

för behovsstyrningsberedning 1 och 4. Hälso- och sjukvårdsnämndens 1:e vice ordförande är ordförande i samrådet.

4.3 Presidium

Hälso- och sjukvårdsnämndens presidium utgörs av hälso- och sjukvårdsnämndens ordförande samt två vice ordförande. Dessa väljs av fullmäktige för fyra år, dock längst till aktuell mandatperiods utgång.

Hälso- och sjukvårdsnämndens presidium ska planera och förbereda hälso- och sjukvårdsnämndens arbete och bereda nämndens årsplan.

Regionstyrelsens och hälso- och sjukvårdsnämndens presidier ska mötas minst två gånger per termin. Dessa presidiesamråd har till uppgift att samordna frågor som rör målsättning, uppföljning samt ledning och styrning av hälso- och sjukvården.

4.4 Beredningar

4.4.1 Samordningsberedning (HSN SOBER)

Beredningen består av nämndens presidium och presidierna i nämndens beredningar. Partier som inte har plats i dessa presidier har rätt att adjungera en ledamot eller en ersättare från nämnden. Beredningen har som uppgift att utgöra forum för diskussion av långsiktiga och strategiska frågor inom hälso- och sjukvårdsnämndens ansvarsområde. Samordningsberedningen samordnar behovsstyrningen av de fyra samordningsberedningarna.

4.4.2 Beredningar för behovsstyrning

Beredningarna har **11 ledamöter** per beredning. Ordföranden respektive vice ordförande ska vara ledamöter eller ersättare i hälso- och sjukvårdsnämnden.

Beredningarnas uppdrag är att utifrån vad som anges i hälso- och sjukvårdsnämndens årsplan genomföra kunskapsinhämtning, uppföljning och föra dialog med verksamhets-, medborgar- och patientföreträdare samt följa upp resultatet av nämndens uppdrag/beställningar till verksamheterna inom respektive berednings ansvarsområde. Beredningarnas resultat kan leda fram till nya förslag till uppdrag i nämndens överenskommelser avtal och regelböcker. Beredningarna ska, vid behov, senast i december gemensamt överlämna till regionstyrelsen en sammanställning av de behov som beredningarna uppmärksammat under året kopplat till ägarspåret/regionstyrelsens ansvarsområden.

Nämndens samordningsberedning ansvarar för att arbetet i beredningarna samordnas. Beredningarnas övergripande ansvarsområden anges nedan. Programområdena i den nationella kunskapsstyrningen ska kopplas till de olika behovsstyrningsberedningarna.

Samtliga beredningar ska arbeta med tillgänglighet kopplat till område/behovsgrupp inklusive utomlänsvård, jämlik och jämställd vård och hälsa, nära vård, förebyggande insatser, rehabilitering, och invånarnas behov av E-hälsa.

Beredningarnas övergripande ansvarsområden anges nedan. Utöver det kan beredningarna ges ytterligare särskilda uppdrag av nämnden.

4.4.2.1 Behovsstyrningsberedning 1

Beredningens ordförande och vice ordförande ingår i samrådet för vård och omsorg.

Behovsgrupp: Barn- och ungas hälso- och sjukvård inkl. tandvård (Barnhälsorna, ungdomshälsorna och BUP), kvinnosjukdomar och förlossningsvård inkl. neonatalvård.

Särskilda bevakningsområden: Folkhälsa (inkl. koppling till RS beredning för hållbarhet och hälsa) och kommunsamverkan (fokus barn och unga).

Koppling till kunskapsstyrning och programområde: Barn och ungdomars hälsa, Kvinnosjukdomar och förlossning, Hälsofrämjande, Tandvård, Psykisk hälsa (RCPH) samt Hud- och könssjukdomar.

4.4.2.2 Behovsstyrningsberedning 2

Regionfullmäktige utser ledamöter och ersättare i samordningsförbunden bland beredningens ledamöter.

Behovsgrupp: Psykiska sjukdomar och besvär, beroendesjukdomar, akutsjukvård - övergripande, och rehabilitering - övergripande.

Särskilda bevakningsområden: Samordningsförbundens verksamheter.

Koppling till kunskapsstyrning och programområde: Akut vård, Psykisk hälsa (RCPH), Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin, Rörelseorganens sjukdomar, Kirurgi och plastikkirurgi samt Perioperativ vård, intensivvård och transplantation.

4.4.2.3 Behovsstyrningsberedning 3

Nämndens utsedda representanter i regionens råd för frågor om funktionsnedsättningar bör ingå i beredningen.

Behovsgrupp: Kroniska sjukdomar inkl. tandvård, cancersjukdomar, sällsynta sjukdomar/genetik, och Funktionsnedsättning.

Särskilda bevakningsområden: Screening och hjälpmedel, Regionens råd i frågor om funktionsnedsättning (RRFF).

Koppling till kunskapsstyrning och programområde: Cancersjukdomar, Endokrina sjukdomar, Hjärt- och kärlsjukdomar, Infektionssjukdomar, Lung- och allergisjukdomar, Mag- och tarmsjukdomar, Medicinsk diagnostik, Nervsystemets sjukdomar, Njur- och urinvägssjukdomar, Reumatiska sjukdomar, Sällsynta sjukdomar, Ögonsjukdomar samt Öra- näsa- halssjukdomar.

4.4.2.4 Behovsstyrningsberedning 4

Hälso- och sjukvårdsnämndens utsedda representanter i regionens pensionärsråd bör ingå i beredningen.

Behovsgrupp: Äldres hälso- och sjukvård inkl. tandvård, multisjuklighet, palliativvård/vård i livets slutskede.

Särskilda bevakningsområden: Nära vård, kommunsamverkan (fokus äldre och multistjuka), avancerad hemsjukvård (LAH) och annan mobil vård, och Utskrivningsprocessen från slutenvård. Regionens pensionärsråd (RPR).

Koppling till kunskapsstyrning och programområde: Primärvård, Äldres hälsa samt Tandvård
Beredningens ordförande och vice ordförande ingår i samrådet för vård och omsorg.

5 Reglemente för regionutvecklingsnämnden (RUN)

5.1 Grunduppdrag

Regionutvecklingsnämnden består av **15 ordinarie ledamöter och 9 ersättare**. Nämnden leds av ordförande och två vice ordförande, varav en representerar oppositionen. Ordförande och vice ordförande (oppositionen) är arvoderad på heltid, vice ordförande (majoriteten) är arvoderad på deltid. Regionutvecklingsdirektören är ansvarig tjänsteperson för ärendenas föredragning i regionutvecklingsnämnden. Vid förfall inträder för respektive direktör utsedd ersättare.

Nämnden utgör styrelse för Lunnevals folkhögskola och skolstyrelse för Naturbruksgymnasiet. Regionutvecklingsnämnden har ett vårdgivaransvar för den vård som ges vid Naturbruksgymnasiet.

Regionutvecklingsnämnden ansvarar för frågor som rör:

- innovation och näringslivsutveckling, inklusive smart specialisering och det offentliga stöd- och främjarsystemet
- regional kompetensförsörjning,
- ärenden kopplade till EU:s strukturfonder och statliga regionala utvecklingsmedel.
- regional kultur och kulturplan inklusive uppdrag till verksamheter inom kultursamverkansmodellen,
- fördelning av medel till folkbildning, samt regionala idrotts- och barn- och ungdomsorganisationer,
- Östgötaleden och regionala frågor kopplade till friluftsliv,
- det regionala besöksnärsarbetet och den regionala platsmarknadsföringen

Nämnden ska vid behov, dock vid minst ett tillfälle årligen, gemensamt med regionstyrelsen som ägare träffa bolag som nämnden ger uppdrag eller beställer verksamhet ifrån.

5.2 Samverkan och samråd

Nämnden har ett särskilt ansvar för att samverkan inom nämndens område sker med länets kommuner. Samverkan sker enligt den samverkansöverenskommelse Region Östergötland och länets kommuner kommit överens om. Nämndens presidium ansvarar för att de för nämnden relevanta frågor lyfts i samråd med kommunerna.

Regionutvecklingsnämnden representeras i strategiska samrådet av två personer, en från majoriteten och en från opposition.

Tillfälliga politiska referensgrupper kan utses av strategiska samrådet inom ramen för Samverkansöverenskommelse i Östergötland när regional strategi ska revideras eller arbetas fram.

5.3 Presidium

Nämndens presidium utgörs av nämndens ordförande och två vice ordförande. Dessa väljs av fullmäktige för fyra år, dock längst till aktuell mandatperiods utgång.

Nämndens presidium ska planera och förbereda nämndens arbete och bereda nämndens årsplan.

Regionutvecklingsnämndens och trafik- och samhällsplaneringsnämndens presidier ska mötas minst två gånger per termin. Dessa presidiesamråd har till uppgift att samordna frågor som rör målsättning, uppföljning samt ledning och styrning av frågor rörande regional utveckling.

5.4 Beredningar

5.4.1 Beredning för näringsliv och kompetensförsörjning/utbildning

Beredningen har **11 ledamöter**. Ordförande och vice ordförande ska vara ledamöter eller ersättare i regionutvecklingsnämnden.

Beredningen har som uppgift att öka kunskapen om och bereda frågor kopplade till, områdena:

- Tillväxt, innovation och näringslivsutveckling, inklusive besöksnäring
- Regional platsmarknadsföring
- Kompetensförsörjningen i Östergötland

Beredningen har även som uppgift att utifrån vad som anges i regionutvecklingsnämndens årsplan utgöra forum för diskussion av strategiska frågor av betydelse kopplat till näringsliv och kompetensförsörjning.

Beredningen ska inför budgetarbetet föreslå konkreta områden där Region Östergötland behöver fokusera för att stärka arbetet med näringsliv och kompetensförsörjning.

Beredningen ska minst en gång per år återkoppla till nämnden om de slutsatser som beredningen dragit. Återkopplingen ska innehålla en rekommendation om framtida hantering av beredningens slutsatser.

5.4.2 Beredning för kultur och friluftsliv

Beredningen har **11 ledamöter**. Ordförande och vice ordförande ska vara ledamöter eller ersättare i regionutvecklingsnämnden.

Beredningen har som uppgift att öka kunskapen om och bereda frågor kopplat till det regionala uppdraget för kultur och friluftsliv. Beredningen ska särskilt följa:

- arbetet med och genomförande av kulturplanen,
- strategisk utveckling av Östgötaleden

Beredningen har även som uppgift att utifrån vad som anges i regionutvecklingsnämndens årsplan utgöra forum för diskussion av strategiska frågor av betydelse kopplat till kultur och friluftsliv/Östgötaleden.

Beredningen ska inför budgetarbetet föreslå konkreta områden där Region Östergötland behöver fokusera för att stärka arbetet med kultur och friluftsliv.

Beredningen ska minst en gång per år återkoppla till nämnden om de slutsatser och som beredningen dragit. Återkopplingen ska innehålla en rekommendation om framtida hantering av beredningens slutsatser.

6 Reglemente för trafik- och samhällsplaneringsnämnden (TSN)

6.1 Grunduppdrag

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden består av **15 ordinarie ledamöter och 9 ersättare**. Nämnden leds av ordförande och två vice ordförande, varav en representerar oppositionen. Ordförande och vice ordförande (oppositionen) är arvoderad på heltid, vice ordförande (majoriteten) är arvoderad på deltid (100%+50%+100%). Regionutvecklingsdirektören är ansvarig tjänsteperson för ärendenas föredragning i trafik- och samhällsplaneringsnämnden förutom för de ärenden då nämnden fullgör regionens uppdrag som regional kollektivtrafikmyndighet där VD för AB Östgötatrafiken är ansvarig tjänsteperson för föredragningen. Vid förfall inträder utsedd ersättare.

Trafik- och samhällsplaneringsnämnden ansvarar för följande.

Kollektivtrafik. Trafik- och samhällsplaneringsnämnden ansvarar för myndighetsutövning utifrån kollektivtrafiklagen. Nämnden ska:

- utreda, utforma och bereda regionalt trafikförsörjningsprogram (RTP),
- utreda, utforma och besluta om allmän trafikplikt,
- ta fram förslag till riktlinjer för kollektivtrafikens prissystem och färdbevis inför beslut i regionfullmäktige, samt
- utifrån av fullmäktige fastställda riktlinjer fastställa taxan för kollektivtrafiken.

Nämnden kan överlåta beslut om justering och/eller revidering av taxan för kollektivtrafiken till driftsorganisation för trafik- och samhällsplaneringsnämndens verksamhet. Om nämnden överlåter rätten att besluta om justering och/eller revidering av taxan ska nämnden följa upp att taxan vid var tid överensstämmer med av regionfullmäktige fastställda riktlinjer för kollektivtrafikens prissystem och färdbevis.

Samhällsplanering

- regional planering
- länsplan för regional transportinfrastruktur (LTP)
- landsbygds- och skärgårdsfrågor inklusive serviceplanering
- digital infrastruktur
- regionala energi- och klimatfrågor

Nämnden ska vid behov, dock vid minst ett tillfälle årligen, gemensamt med regionstyrelsen som ägare träffa bolag som nämnden ger uppdrag eller beställer verksamhet ifrån.

6.2 Samverkan och samråd

Nämnden har ett särskilt ansvar för att samverkan inom nämndens område sker med länets kommuner. Samverkan sker enligt den samverkansöverenskommelse Region Östergötland och länets kommuner kommit överens om. Nämndens presidium ansvarar för att de för nämnden relevanta frågor lyfts i samråd med kommunerna.

Nämnden representeras i strategiska samrådet av två personer, en från de styrande och en från opposition.

Tillfälliga politiska referensgrupper kan utses av strategiska samrådet inom ramen för Samverkansöverenskommelse i Östergötland när regional strategi ska revideras eller arbetas fram.

6.3 Presidium

Nämndens presidium utgörs av nämndens ordförande och två vice ordförande. Dessa väljs av fullmäktige för fyra år, dock längst till aktuell mandatperiods utgång.

Nämndens presidium ska planera och förbereda nämndens arbete och bereda nämndens verksamhetsplan.

Regionutvecklingsnämndens och trafik- och samhällsplaneringsnämndens presidier ska mötas minst två gånger per termin. Dessa presidiesamråd har till uppgift att samordna frågor som rör målsättning, uppföljning samt ledning och styrning av frågor rörande regional utveckling.

Nämnden har i enlighet med 1.3 rätt att tillsätta tillfälliga beredningar.

7 Reglemente för patientnämnden

Patientnämnden består av **9 ordinarie ledamöter och 5 ersättare**. Nämnden leds av en ordförande och en vice ordförande. Dessa väljs av fullmäktige för fyra år, dock längst till aktuell mandatperiods utgång. Patientnämnden ska utifrån sina speciella uppgifter tillförsäkras en självständig ställning gentemot dem som beslutar i hälso- och sjukvårdsfrågor i övrigt. Närmare bestämmelser om nämndens uppgifter finns i lag (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso- och sjukvården, lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård samt lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård.

Patientnämnden ska utifrån synpunkter och klagomål stödja och hjälpa enskilda patienter och bidra till kvalitetsutveckling och hög patientsäkerhet i hälso- och sjukvården.

Patientnämnden ska även:

- tillhandahålla eller hjälpa patienter att få den information patienterna behöver för att kunna ta till vara sina intressen i hälso- och sjukvården och hjälpa patienter att vända sitt till rätt myndighet,
- främja kontakterna mellan patienter och vårdpersonal,
- rapportera iakttagelser och avvikelser av betydelse för patienterna till vårdgivare och vårdenheter samt
- informera allmänheten, hälso- och sjukvårdspersonalen och andra berörda om sin verksamhet.

Patientnämnden ska bidra till kvalitetsutveckling, hög patientsäkerhet och till att verksamheterna inom hälso- och sjukvården anpassas efter patienternas behov och förutsättningar genom att årligen analysera inkomna klagomål och synpunkter samt uppmärksamma regionen eller kommunen på riskområden och hinder för utveckling av vården.

Om patienten är ett barn, ska patientnämnden särskilt beakta barnets bästa.

Patientnämnden ska samverka med inspektionen för vård och omsorg så att myndigheten kan fullgöra sina skyldigheter enligt 7 kap. 6 § patientsäkerhetslagen.

8 Reglemente för krisledningsnämnden

Politiska ledningsgruppen är krisledningsnämnd under fredstid. Regionstyrelsen är krisledningsnämnd vid höjd beredskap och krig.

Krisledningsnämnden träder i funktion som nämnd i samband med en extraordinär händelse och efter beslut av krisledningsnämndens ordförande. Krisledningsnämndens verksamhet regleras av lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Uppdrag, uppgifter och arbetsformer regleras i Plan för hantering av extraordinär händelse.

Ordförande i krisledningsnämnden, eller vid förfall dennes ersättare avgör när en extraordinär händelse medför att krisledningsnämnden ska träda i funktion och ansvarar för kallelse till sammanträden. Särskild checklista/föredragningslista ska finnas till krisledningsnämndens förfogande i samband eventuellt sammanträde.

9 Reglemente för samverkansnämnden för sydöstra sjukvårdsregionen (SVN)

Samverkansnämnden är en gemensam nämnd med representation från Region Östergötland, Region Jönköpings län och Region Kalmar län med placering i Region Östergötland. Nämnden är underställd regionfullmäktige. Samverkansnämnden består av **9 ledamöter och 9 ersättare**. Region Östergötland, Region Jönköpings län och Region Kalmar län väljer vardera 3 ledamöter och 3 ersättare. Då nämnden har sitt säte i Region Östergötland åligger det på Region Östergötland att välja presidium och ordförande för nämnden i enlighet med den rotationsmodell som nämnden fastslagit.

Samverkansnämnden beslutar om vilken sjukvård inom de regiongemensamma sjukvårdsområdena som ska samordnas inom sydöstra sjukvårdsregionen samt till vilken enhet den ska samordnas. Nämnden får besluta att viss sjukvård ska bedrivas vid enhet utanför regionen. Nämnden har också beslutanderätt över fördelning av tilldelad budget från respektive region för gemensam verksamhet.

Samverkansnämnden kan även hantera samverkansfrågor som inte är direkt kopplade till hälso- och sjukvård.

Nämndens uppgifter, arbetsformer och organisation regleras i särskilt reglemente. Av reglementet framgår även stödfunktioner för det regionala samarbetet.

10 Arbetsordning för övriga politiska organ

10.1 Den politiska ledningsgruppen (PLG)

Den politiska ledningsgruppen består av presidierna i regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, regionutvecklingsnämnden och trafik- och samhällsplaneringsnämnden samt de gruppledare som inte finns representerade i dessa presidier. Regionfullmäktiges presidium deltar vid behov på PLG:s sammanträden.

Ordförande för den politiska ledningsgruppen är regionstyrelsens ordförande. Vice ordförande är 1:e vice ordförande i regionstyrelsen.

Den politiska ledningsgruppen är ett organ för diskussion av strategiska frågor. Ledningsgruppen har som uppdrag att ansvara för nödvändig kunskapsöverföring mellan regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, regionutvecklingsnämnden och trafik- och samhällsplaneringsnämnden, när detta bedöms vara väsentligt för respektive uppdrag. I detta ligger bland annat att planera kunskapssammanträden samt att utvärdera vad som framkommit vid dessa sammanträden och vid behov ta nödvändiga initiativ. Den politiska ledningsgruppens arbete syftar till att stärka inriktningen mot helhetssyn, konsekvens och långsiktighet i den politiska styrningen.

10.2 Regionens revisorer

Revisionen består av en representant för varje parti som finns representerat i regionfullmäktige. Revisionen leds av en ordförande (representerar oppositionen) och en vice ordförande (representerar majoriteten). De partier som innehar plats i presidiet erhåller ytterligare en ledamot i revisionen. Revisionens uppgifter, arbetssätt med mera framgår av särskilt reglemente som fastställs av regionfullmäktige.

Regionfullmäktige ska utse lekmannarevisorer i regionens aktiebolag och förtroendevalda revisorer i regionens stiftelser och andra organisationsformer i den utsträckning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållanden, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

10.3 Regionens pensionärsråd

Regionens pensionärsråd är ett samrådsorgan mellan pensionärsorganisationerna och regionens förtroendevalda.

Regionens representation i pensionärsrådet utgörs av **minst 9 ledamöter**. Därutöver ingår **16 ledamöter** från pensionärsorganisationerna. Regionen innehar ordförandeposten och brukarorganisationerna innehar vice ordförandeposten.

Ordförande för rådet utses av regionfullmäktige. Därutöver utses ur regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden och regionutvecklingsnämnden två ledamöter var (där den ena ledamoten representerar oppositionen). Partier som inte har representation från regionfullmäktige, regionstyrelsen eller någon nämnd har rätt att utse en ledamot i rådet. Rådet samordnas av regionfullmäktiges presidium. Presidierna är deltidsarvoderade.

10.4 Regionens råd i fråga om funktionsnedsättning

Regionens råd i frågor om funktionsnedsättning är ett samrådsorgan mellan föreningar för personer med funktionsnedsättning och regionens förtroendevalda.

Regionens representation i rådet utgörs av **minst 9 ledamöter**. Därutöver ingår **16 ledamöter** från föreningarna. Regionen innehar ordförandeposten och brukarorganisationerna innehar vice ordförandeposten.

Ordförande för rådet utses av regionfullmäktige. Därutöver utses ur regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden, trafik- och samhällsplaneringsnämnden och regionutvecklingsnämnden två ledamöter var (där den ena ledamoten representerar oppositionen). Partier som inte har representation från regionfullmäktige, regionstyrelsen eller någon nämnd har rätt att utse en ledamot i rådet. Rådet samordnas av regionfullmäktiges presidium. Presidierna är deltidsarvoderade.

11 Region Östergötlands styrmodell

11.1 Allmänt

De förtroendevalda ska ges goda förutsättningar för kunskapsinhämtning och framtidsanalys genom särskilda strategiseminarium och kunskapsseminarium mellan regionfullmäktige, styrelsen och nämnderna.

Region Östergötlands styrmodell med framtagande av planeringsförutsättningar inför varje budgetprocess lägger en systematisk grund för gemensam kunskapsinhämtning och omvärldsanalys.

11.2 Modell för verksamhetsstyrning

Region Östergötlands modell för verksamhetsstyrning har sin grund i målstyrning. Det innebär att politiken sätter den fleråriga riktningen för verksamheten i form av långsiktiga mål för mandatperioden. Målen ska beskriva vad Region Östergötland ska sträva efter för att tillhandahålla tjänster och utveckla de områden som regionen ansvarar för: hälso- och sjukvård inklusive tandvård, kollektivtrafik samt hållbar regional utveckling. Målen ger en bild av politikens ambitioner och inriktningar under mandatperioden. Regionfullmäktige beslutar om fokusområden för varje år. Fokus på dessa områden förväntas bidra till störst nytta för att uppnå målen för mandatperioden. Fokusområdena uppfyller en central funktion för den röda tråden i verksamhetsstyrningen från politik till verksamhet.

Styrningen skiljer på grunduppdrag och på utveckling..

- **Grunduppdrag** relaterar till alla de uppdrag, lagar, regler, externa krav samt tvingande åtaganden som Region Östergötland har att förhålla sig till. Dessa utgör plattformen som all Region Östergötlands verksamhet baseras på. Grunduppdraget beskrivs i Region Östergötlands reglemente. Grunduppdraget hanteras genom tillsynsstyrning, men följs under året genom delårsrapporter, dialoger och särskilda granskningar. Även erfarenheter från patientnämndens verksamhet ger en bild av hur väl grunduppdraget genomförs.
- **Utveckling** innebär att den politiska styrningen ska ha fokus på strategiskt viktiga områden som fordrar en tydlig utveckling eller förflyttning.

Styrelsen och nämnderna ansvarar för att arbeta med fokusområdena samt att säkra grunduppdraget genom uppföljning och intern kontroll. Detta beskrivs i respektive årsplan och internkontrollplan. Nämndernas beställningar och överenskommelser tillsammans med regionstyrelsens uppdrag till regiondirektörer utgör huvudsakliga planeringsunderlag för verksamheterna.

11.3 Behovsstyrning

Region Östergötlands modell för att styra resurser till hälso- och sjukvårdens verksamheter utgår från invånarnas behov. Behovsstyrningsprocessen fungerar som ett årshjul där varje steg i processen hänger ihop. För att få en bredare bild av invånarnas behov inom olika områden, ger hälso- och sjukvårdsnämnden varje år uppdrag till behovsberedningar. Beredningarna ska hämta in kunskap om befolkningens behov, önskemål och synpunkter, men också om vilka insatser hälso- och sjukvården erbjuder inom området. De fyra behovsberedningarna tar fram patientlöften utifrån de utvecklingsområden som de definierar i sitt arbete. Löftena omformuleras därefter till uppdrag och läggs in i överenskommelser, avtal och regelbok - med eventuell resurstilldelning.

11.4 Den årliga verksamhetsstyrningsprocessen

Planeringsprocessen innehåller ett antal dokument som utgår från regionfullmäktige och sedan bryts ned till verksamhetsnivå. En beskrivning av dessa följer nedan.

Strategiprogram för Region Östergötland beskriver de långsiktiga politiska målen för mandatperioden och beslutas av regionfullmäktige i november valår år om inte särskilda omständigheter föreligger.

Regionfullmäktiges **treårsbudget med fokusområden** beslutas i juni månad, om inte särskilda omständigheter föreligger, och är grunden för den årliga verksamhetsstyrningen. I och med detta tar fullmäktige beslut om budget, skattenivå och ramar för styrelse och nämnder. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden. I budgeten ska även anges en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I Treårsbudget med fokusområden beskrivs planen för verksamheten som fokusområden, specifika för budgetåret. Fokusområdena mynnar ut i uppdrag till nämnderna och styrelsen. Den beskriver även styrta relaterade till fokusområdet.

I **Planeringsförutsättningar** görs en uppföljning och sammanställning av nuläge som utgår från målen i Strategiprogram för Region Östergötland, Regional utvecklingsstrategi för Östergötland och andra omvärldsfaktorer. Sammanställningen mynnar ut i en gapanalys och resulterar i regiondirektörens förslag på fokusområden till nästkommande Treårsbudget med fokusområden. Planeringsförutsättningar genomförs varje år inför respektive budgetprocess

Årsplanerna syftar till att systematisera nämndernas och styrelsens arbete med att, i enlighet med kommunallagen, säkra att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. En beskrivning ska göras för hur styrelsen/nämnden under året säkrar att uppdrag som destinerats av regionfullmäktige genomförs. Nämnderna ger också sina beredningar uppdrag i årsplanen. Regionstyrelsen kan i sin årsplan ge **uppdrag till regiondirektören** i syfte att formalisera styrelsens ägarstyrning av Region Östergötlands verksamhet under året. Sådana uppdrag till regiondirektören genomförs årligen och beslutas av regionstyrelsen i september, om inte särskilda omständigheter föreligger, som en del i regionstyrelsens årsplan.

I de **årliga budgetarna** beskrivs nämndens och styrelsens budget utifrån beslutade ramar i regionfullmäktiges treårsbudget.

Beslut kring nämndernas årsplaner fattas årligen i september, om inte särskilda omständigheter föreligger, av regionstyrelsen som ett led i uppsiktsplikten. I regionstyrelsens ärende för fastställande av produktionsenheternas verksamhetsplaner och budgetar ingår även en aktualisering av ekonomin relativt den beslutade treårsbudgeten i juni.

Internkontrollplanen ska upprättas årligen, beslutas i december samt följas upp i eget ärende efter årets slut. Den interna kontrollen inom styrelse och nämnder ska bygga på en helhetssyn avseende regionens verksamhet och mål. Det innebär att den interna kontrollen ska omfatta mål, strategier, styrning samt uppföljning. Inom dessa områden ska det finnas inbyggda kontroll- och uppföljningssystem som säkrar en effektiv förvaltning och förebygger allvarliga fel och förluster.

Nämndernas beställningar genomförs med olika frekvens och beslutas av nämnderna. Beställningarna syftar till att formalisera nämndernas uppdrag till interna eller externa utförare. För att säkerställa den röda tråden i verksamhetsstyrningen ska, fullmäktiges fokusområden återspeglas i beställningarna, om de är av relevans för uppdraget som beställs.

Produktionsenheternas verksamhetsplaner inklusive årsbudget utgår från den regionövergripande styrningen, där beställningar och uppdrag från nämnder och regionstyrelsen konkretiseras. Verksamhetsplaner för produktionsenheter genomförs årligen. De beslutas av

regiondirektören och fastställs av regionstyrelsen i december om inte särskilda omständigheter föreligger.

12 Tjänstepersonsorganisation

12.1 Regiondirektören

Regiondirektören är regionens verkställande tjänsteperson och utses av regionstyrelsen. Regionstyrelsen har fastställt en instruktion till regiondirektören vilken leder förvaltningen under styrelsen. Av instruktionen framgår hur regiondirektören ska leda förvaltningen och vilka övriga uppgifter regiondirektören har.

Beslutsunderlag i ärenden som ska behandlas i nämnd ska godkännas av regiondirektören samt ansvarig tjänsteperson för ärendenas föredragning i respektive nämnd.

12.2 Produktionsenheter

Regionens produktionsorganisation är uppdelad i produktionsenheter. Varje produktionsenhet leds av en produktionsenhetschef.

Styrningen av produktionsenheterna ska ske utifrån:

- regionens reglemente,
- regionfullmäktiges uppställda mål för verksamheten,
- regionstyrelsens fastställda befogenhetsramar,
- av hälso- och sjukvårdsnämndens i överenskommelser fastlagda förutsättningar för omfattning och innehåll av verksamheten, samt
- regionstyrelsens och nämndernas årsplaner.

Inom de politiskt fastställda ramarna beslutar produktionsenhetscheferna med stöd av reglerna om verkställighetsbeslut i frågor rörande omfattning, inriktning och kompetens, samt ansvarar för att anskaffa nödvändiga resurser, leda verksamheten och fatta övriga beslut för verksamhetens drift.

Produktionsenheterna är antingen direkt verksamhetsdrivande utifrån regionens huvuduppdrag till befolkningen, eller av lednings-, stöd och servicekaraktär. Produktionsenheterna anlitar vid behov underentreprenörer för att genomföra sitt uppdrag. Produktionsenheterna ansvarar för dialog, kontakt och kommunikation med sina patienter/brukare/motsvarande.

Regiondirektörens ledning av produktionsenhetscheferna ska ha som utgångspunkt såväl decentraliserat ansvarstagande, som att den samlade organisationen, inklusive underentreprenörer, ska genomföra sina uppdrag på effektivast möjliga sätt.

Produktionsenhetschefen är ansvarig för att anpassa och vidareutveckla den interna styrningen och kontrollen utifrån fullmäktiges fastställda policy samt riktlinjer som beslutats av regionstyrelsen. Syftet är att uppnå en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, en tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten samt efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

12.3 Insyn och kontroll

Om vården av en regionangelägenhet överlämnas till en entreprenör ska regionen genom avtal tillförsäkras möjlighet att kontrollera och följa upp verksamheten samt beredas möjlighet att ta

ställning i frågor av vikt och principiell beskaffenhet. Vidare ska regionen genom avtal se till att medborgarna ges samma rätt att ta del av handlingar hos de kommunala företagen och kommunalförbunden som de har enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet inom myndigheten.